

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ตามมาตรา 15 มีการจัดการศึกษาที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ โดยศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์ สังคม สิ่งแวดล้อม สื่อหรือแหล่งความรู้อื่น และในมาตรา 22 ได้กล่าวถึง การจัดการศึกษายึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ และตามมาตรา 24 ได้กล่าวถึงการจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมและสื่อการเรียนรู้ และอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมๆ กัน จากสื่อการเรียนการสอน

การจัดการศึกษาคตามหลักสูตรการอาชีวศึกษา ตามจุดประสงค์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ เป็นกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ต้องสร้างองค์ความรู้โดยผ่านกระบวนการคิดด้วยตนเอง การฝึกทักษะอาชีพโดยแสวงหาประสบการณ์จากสถานประกอบการ ซึ่งเป็นผลให้การเรียนด้านอาชีพของผู้เรียนนั้น ไม่สามารถจำกัดเฉพาะในห้องเรียนได้ (มาตรฐานอาชีวศึกษา 2549: 35) โดยใช้กระบวนการสื่อความหมายที่มีสื่อและนวัตกรรมเกือบทุกประเภทเข้ามาเกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาระบบการเรียนการสอน พัฒนาการเรียนรู้ของผู้สอนและผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพ ซึ่งสื่อการเรียนการสอนจึงมีความสำคัญและเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้สถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการอาชีวศึกษา

ในสภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน สภาพแรงงานในตลาดจำเป็นต้องมีทักษะวิชาชีพที่สูงขึ้นเพื่อแข่งขันกัน ดังนั้น การจัดการอาชีวศึกษา ในปัจจุบันจึงต้องมีการพัฒนารูปแบบ วิธีการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยมีนโยบายจัดการศึกษาร่วมมือกับสถานประกอบการในการฝึกอาชีพ เพื่อมุ่งเน้นทักษะและประสบการณ์ตรง โดยในวิทยาลัยการอาชีวศึกษาจะจัดการศึกษาแบบระบบทวิภาคี มีการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษาเกือบทุกแห่ง (กองแผนงาน กรมอาชีวศึกษา 2545: 1)

การจัดการศึกษาในวิทยาลัยการอาชีพ ได้ยึดตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 (ปรับปรุง พ.ศ. 2546) ซึ่งมีหลักการกล่าวไว้ว่า เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้เรียนได้อย่างกว้างขวาง เน้นความชำนาญเฉพาะด้านด้วยการปฏิบัติจริง เลือกรูปแบบการเรียนตามศักยภาพ และโอกาสของผู้เรียน โดยสนับสนุนการประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและเอกชน ดังนั้น ทางวิทยาลัยการอาชีพ ซึ่งได้จัดการศึกษาให้สอดคล้องกัน โดยมีการจัดการศึกษาแบบระบบทวิภาคี เป็นการจัดการเรียนการสอนร่วมกับระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ โดยฝึกอาชีพไม่น้อยกว่า 40 ชั่วโมงตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.) เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสพัฒนาความรู้ ความสามารถและทักษะ ให้สามารถออกไปประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดการศึกษาในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ของวิทยาลัยการอาชีพนั้น มุ่งฝึกฝน เน้นความชำนาญ ด้านการปฏิบัติจริง เริ่มจากการเรียนรู้ทั้งทฤษฎี และปฏิบัติร่วมกัน เพื่อให้มีความรู้ ทักษะและประสบการณ์ตรงตามมาตรฐานวิชาชีพ สามารถไปประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสม การเรียนการสอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 สำหรับประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว สาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว สาขางานการโรงแรม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีรายวิชา การจัดประชุมสัมมนา ซึ่งมีวัตถุประสงค์รายวิชา ให้นักเรียนได้เข้าใจ สามารถนำความรู้ไปประยุกต์เพื่อปฏิบัติงานในโรงแรมหรือสถานประกอบการที่เกี่ยวข้องได้ ซึ่งความรู้ที่เกี่ยวกับการประชุมสัมมนาเป็นงานหนึ่งที่มีความสำคัญในการปฏิบัติงานด้วยงานหนึ่งเช่นกัน ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องเรียนรู้เพื่อพัฒนาให้นักเรียนมีคุณภาพ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น ผู้วิจัยจึงจะได้กล่าวถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา ดังนี้

1.1 สภาพที่พึงประสงค์ในการเรียนการสอน

ในการจัดการเรียนการสอน วิชา การจัดประชุมสัมมนา มีจุดประสงค์รายวิชา เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดประชุมสัมมนา มีทักษะในการเตรียมการจัดประชุมสัมมนา สามารถประสานงานกับหน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้อง และทำให้เกิดทัศนคติที่ดีในการทำงานอย่างมีระบบและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ สำหรับการเรียนการสอนนั้น มีทั้งเรียนภาคทฤษฎี และปฏิบัติเบื้องต้นในสถานศึกษา และจะส่งไปฝึกปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการ เพื่อให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้ โดยจะต้องมีองค์ประกอบหลายด้านเพื่อทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและพึงประสงค์ไว้ดังนี้ คือ (1) บทบาทหน้าที่ด้านครูผู้สอน (2) บทบาทของนักเรียน (3) วิธีการเรียนสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน และ (4) สื่อการสอน

1.1.1 บทบาทหน้าที่ด้านครูผู้สอนที่พึงประสงค์ โดยปกติครูผู้สอนและผู้เรียนจะมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันหรือมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ร่วมกัน บางโอกาสที่ผู้สอนอาจจะต้องมีบทบาทมากกว่า โดยบางครั้งผู้เรียนก็จะต้องมีบทบาทมากกว่าเช่นกัน เมื่อใดที่ผู้สอนมีบทบาทมากกว่าเรียกว่าเป็นการสอนที่เน้นผู้สอนหรือครูเป็นศูนย์กลาง และเมื่อใดที่ผู้เรียนต้องมีส่วนร่วมมากกว่า เรียกว่า การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (สวัญ มูลคำ 2542: 17) โดยครูเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ให้ผู้เรียนเข้าใจและสามารถปฏิบัติงานได้จริง ติดต่อกับประสานงานกับบุคคลที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ในการสอนที่ดี ผู้สอนจำเป็นต้องนำทฤษฎีการเรียนรู้มาประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ในการเรียนรู้ ซึ่งจะสามารถกระทำได้หลายสถานการณ์ ดังนี้ (1) การมีส่วนร่วมในการรับรู้ (Active Participation) โดยให้ผู้เรียนมีโอกาสแสดงความคิดเห็นความสามารถ ผู้เรียนจะมีความสนใจเนื้อหาของบทเรียน รู้จักสังเกต ติดตาม คิดและไตร่ตรองตาม ซึ่งมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและเพิ่มพูนการเรียนรู้ (2) การทราบผลย้อนกลับ (Immediate Feedback) การให้ผู้เรียนรับทราบผลของการทำกิจกรรมในแต่ละครั้งทันที จะทำให้ผู้เรียนกระตือรือร้นและเกิดการเรียนรู้ดีขึ้น (3) การเสริมแรง (Reinforcement) ทำให้ผู้เรียนมีความภาคภูมิใจ ซึ่งทำให้ผลการเรียนรู้ดีขึ้น (4) การเรียนรู้ตามลำดับขั้นตอน (Step by Step) โดยจัดความรู้จากง่ายไปยาก เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีเวลาคิดและไตร่ตรองตาม

นอกจากนี้ ครูผู้สอนควรจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้มีเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล จัดกิจกรรมให้นักเรียนให้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ได้ฝึกปฏิบัติ เพื่อให้ นักเรียนทำได้ คิดเป็น ทำเป็น จัดสภาพแวดล้อม สื่อการเรียน สิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ อีกทั้งครูผู้สอนควรมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียน เป็นผู้ประสานงานให้กำลังใจให้คำปรึกษา ให้ข้อมูลตามที่นักเรียนร้องขอ และทำหน้าที่ประเมินการเรียนรู้ของนักเรียนที่ได้กำหนดไว้ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545: 13-14)

1.1.2 บทบาทของนักเรียนที่พึงประสงค์ ในส่วนของผู้เรียนที่เรียน เรื่อง การจัดประชุมสัมมนา ควรมีคุณลักษณะดังนี้ ผู้เรียนต้องมีส่วนร่วมอย่างน้อย 5 ประการดังนี้ (1) ได้คิดเอง ทำเอง ปฏิบัติเอง และสร้างความรู้ด้วยตนเอง จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย (2) มีส่วนร่วมในการกำหนดจุดมุ่งหมาย กิจกรรม และวิธีการเรียนรู้สามารถเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข (3) มีส่วนร่วมในการประเมินผล อย่างมีความสุข (4) เน้นกระบวนการคิด และการปฏิบัติจริง นำไปใช้ประโยชน์ได้ และ (5) เป็นกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน โดยมีผู้เรียน ผู้สอน และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมจัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้ (มาตรฐานอาชีวศึกษา 2549: 18) นอกจากนี้ผู้เรียนเรียน เรื่อง การจัดประชุมและสัมมนา ต้องมีลักษณะที่พึงประสงค์ คือ มีความรู้ ความเข้าใจ สามารถฝึกปฏิบัติ

และติดต่อประสานงานกับผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับการวางแผน การเขียนโครงการ ระเบียบวาระการประชุม เอกสารต่าง ๆ งบประมาณ การเตรียมการ รูปแบบ การประเมินผลการจัดประชุมสัมมนา รวมถึงการเกิดจินตทัศน์ที่ดีในการทำงานอย่างมีระบบ และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

1.1.3 วิธีการเรียนสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ที่พึงประสงค์การเรียนการสอน ในวิชา การจัดประชุมสัมมนา มีเนื้อหาสาระทั้งพุทธิพิสัยและทักษะพิสัย มีวิธีการสอนที่เหมาะสม คือ วิธีการสอนโดยใช้บรรยาย การสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติ การสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง และการสอนโดยใช้บทเรียนแบบโปรแกรม (ทิสนา เขมมณี 2548: 325) และต้องคำนึงถึงรูปแบบการเรียนรู้โดยให้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นการเรียนการสอนรายบุคคล ซึ่งเน้นที่วิธีการเรียนของผู้เรียนที่แตกต่างกันย่อมต้องการวิธีการเรียนที่แตกต่างกัน ซึ่งผู้เรียนต้องเรียนจากสื่อการสอนต่างๆ เป็นวิธีที่ช่วยสนับสนุนให้ผู้เรียนแสวงหาและเรียนรู้สิ่งที่ตนเป็นประโยชน์ รู้จักแก้ปัญหา และตัดสินใจด้วยตนเอง คำนึงประสบการณ์พื้นฐานของผู้เรียน เนื้อหาและประสบการณ์ต้องเริ่มจากสิ่งที้ง่ายไปสู่สิ่งที่ยากขึ้น และจากรูปธรรมเป็นนามธรรม เนื้อหาสาระจะแบ่งเป็นหน่วย โดยแต่ละหน่วยมีคำแนะนำการเรียนและบอกวัตถุประสงค์ พร้อมทั้งใช้สื่อ ทำกิจกรรมและมีข้อสอบทดสอบความรู้ (ประศักดิ์ หอมสนิท 2545: 225) นอกจากนั้นวิธีการเรียนแบบการฝึกปฏิบัติ เน้นการสอนทักษะให้กับนักเรียนที่ทำงานไม่เป็นและฝึกฝนทักษะนักเรียนที่ทำงานเป็นแล้วให้เกิดความชำนาญ เพื่อให้นักเรียนทำได้และประสบความสำเร็จในการเรียน (นวลจิตต์ เขาวีรดิพงษ์ 2544: 208) และวิธีการเรียนด้วยตนเองที่เน้นให้นักเรียนเรียนรู้ตามความสนใจตามความสามารถและตามความถนัด โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

1.1.4 สื่อการสอน ที่พึงประสงค์ เนื่องด้วยในปัจจุบันสื่อคอมพิวเตอร์มีความสำคัญและเข้ามามีบทบาทในการเรียนการสอนมากยิ่งขึ้น สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับวิธีการสอนรายบุคคลในห้องเรียน แบ่งเป็น วิธีการที่ใช้สื่อการสอนเป็นหลัก เช่น บทเรียนแบบโปรแกรม โปรแกรมสื่อประสมแบบสไลด์ประกอบเสียง หรือบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (ประศักดิ์ หอมสนิท 2545: 226) โดยสื่อที่เหมาะสม เป็นสื่อประสม (Multi-Media) ประกอบด้วยสื่อสิ่งพิมพ์ และมัลติมีเดีย ประกอบด้วยภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และเสียง สื่อประสมเป็นศูนย์กลางที่ครูใช้สำหรับนำเนื้อหาที่เป็นความรู้ของครูไปให้นักเรียนได้รับรู้โดยง่าย นำเอาสื่อการสอนหลายๆ อย่างมาสัมพันธ์กันและมีคุณค่าที่ส่งเสริมซึ่งกันและกัน ทำให้นักเรียนมีประสบการณ์ตรง ได้ค้นพบในสิ่งที่ตัวเองต้องการเรียนมากขึ้น (ชัยงค์ พรหมวงศ์ 2550: 10-13) ทั้งนี้ชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ เป็นสื่อประสมที่อยู่ในรูปของซีดีรอมแบบออฟไลน์ สื่อสิ่งพิมพ์ ในรูปคู่มือการเรียนแบบฝึกปฏิบัติ ให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง เลือกระบบการเรียนรู้อันได้หลายรูปแบบมากขึ้น และช่วยตอบสนองความต้องการของแต่ละคน(ชัยงค์ พรหมวงศ์ 2546: 11-16)

1.2 สภาพที่เป็นอยู่ปัจจุบันในการเรียนการสอน

สภาพที่เป็นอยู่ปัจจุบันในการจัดการเรียนการสอน วิชา จัดประชุมสัมมนา มีสภาพที่เป็นปัจจุบันหลายประการ ครอบคลุม (1) บทบาทหน้าที่ด้านครูผู้สอน (2) ด้านผู้เรียน (3) วิธีการเรียนการสอน และ (4) สื่อการเรียนการสอน

1.2.1 บทบาทหน้าที่ด้านครูผู้สอน ในปัจจุบันที่สอนวิชาการจัดประชุมสัมมนา โดยปกติครูผู้สอนจะเป็นศูนย์กลางของผู้เรียน ครูเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้เนื้อหาเพียงอย่างเดียว ครูไม่มีเวลาให้คำปรึกษาและคำแนะนำได้ทั่วถึง กำหนดกิจกรรมให้กับผู้เรียนโดยมอบหมายงานให้ไปค้นคว้าความรู้เพิ่มเติมและให้มานำเสนอเป็นบางครั้ง ไม่มีกิจกรรมการสอนที่หลากหลาย ไม่มีสื่อการสอนที่ทันสมัยที่ให้นักเรียนไปเรียนรู้ด้วยตนเอง

1.2.2 ด้านนักเรียน ในปัจจุบัน นักเรียนไม่มีความกล้าแสดงออกในการซักถาม ไม่มีความรับผิดชอบเพียงพอ ยังขาดความรู้ ขาดความสนใจความเข้าใจในเนื้อหาการเรียน ขาดการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม

1.2.3 วิธีการเรียนการสอน ในปัจจุบันวิธีการเรียนการสอนใน รายวิชา จัดประชุมสัมมนา ในปัจจุบันนั้นผู้สอนเป็นศูนย์กลางของผู้เรียน โดยครูใช้วิธีการสอนแบบบรรยาย ความรู้ให้นักเรียนนั่งฟัง การปฏิสัมพันธ์นักเรียนกับครู มีน้อย ไม่มีโอกาสเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งนักเรียนไม่กล้าแสดงออกในการซักถาม และสอนโดยการสั่งงานให้นักเรียนไปค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองและนำเสนอหน้าชั้นเรียน โดยได้สอนบรรยายเกี่ยวกับเนื้อหาทางทฤษฎียังไม่เพียงพอ และต้องส่งให้นักเรียนไปฝึกเรียนรู้จริงในสถานที่ประกอบการ (โรงแรม) ให้เรียนรู้ด้วยตนเองซึ่งในระหว่างเรียนในสถานประกอบการ ครูจะเป็นผู้ไปนิเทศนักเรียนและให้นักเรียนส่งงานตามเวลาที่กำหนด โดยครูฝึก (ครูพี่เลี้ยง) มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นกับพฤติกรรมของนักเรียน และในบางหัวข้อ ก็จะเชิญวิทยากรผู้มีประสบการณ์ในการจัดประชุมสัมมนา มาบรรยาย ซึ่งทำให้มีการเรียนรู้เนื้อหาในทางทฤษฎี เกี่ยวกับการจัดประชุมสัมมนาน้อยเกินไป ก่อนที่จะส่งไปฝึกปฏิบัติจริงในโรงแรม ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่อนข้างต่ำ

1.2.4 สื่อการเรียนการสอน ในปัจจุบันใช้สื่อสิ่งพิมพ์และสไลด์คอมพิวเตอร์ ประกอบการบรรยาย ไม่มีสื่อการสอนที่หลากหลาย พบว่า ครูผู้สอนใช้สื่อในการสอนน้อยเกินไป โดยจะเน้นให้ไปศึกษาและฝึกทักษะในสถานที่จริง ซึ่งสถานประกอบการ (โรงแรม) บางแห่ง ก็ยังไม่สามารถสอนหรือมอบหมายให้นักเรียนได้ใช้สื่อหรืออุปกรณ์ เพื่อประกอบการศึกษาให้มากเท่าที่ควร ซึ่งสื่อที่มีบางอย่างยังขาดการเรียนรู้ที่ดี ยิ่งถ้านักเรียนไม่สนใจในการฝึกทักษะ ทำให้มีปัญหาในการเข้าใจมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้ไม่มีประสิทธิภาพในการเรียน และที่สำคัญยังขาดสื่อที่สามารถนำไปศึกษาเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

1.3 สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในการเรียนการสอน

สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในการเรียนการสอน วิชา จัดประชุมสัมมนา มีสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นหลายประการ ครอบคลุม (1) ปัญหาด้านผู้สอน (2) ปัญหาด้านผู้เรียน (3) วิธีการเรียนการสอน และ (4) สื่อการเรียนการสอน

1.3.1 ปัญหาด้านผู้สอน ยังขาดเวลาสอนที่เพียงพอในการสอนด้านความรู้ทางทฤษฎี ซึ่งจะต้องเตรียมความรู้พื้นฐานก่อนที่จะส่งไปฝึกปฏิบัติงานในสถานประกอบการจริง ขาดกิจกรรมที่จูงใจให้นักเรียนได้รู้ด้วยตนเอง และเรียนรู้เพิ่มเติมได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ ขาดการจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมในการเรียนที่เหมาะสม

1.3.2 ปัญหาด้านผู้เรียน นักเรียนขาดความรู้ ความเข้าใจ ในเนื้อหาสาระที่ครบถ้วนสมบูรณ์ ประกอบกับนักเรียน ขาดการค้นคว้าเพิ่มเติม ขาดความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายและไม่กล้าแสดงออก ทำให้เมื่อส่งไปฝึกปฏิบัติงานจริง มีประสิทธิภาพต่ำ และต้องใช้เวลาเรียนรู้จนถึงจะเข้าใจและพร้อมปฏิบัติงานในสถานประกอบการได้มีประสิทธิภาพ

1.3.3 ปัญหาด้านวิธีการเรียน การสอน ผู้สอนยังเป็นผู้ศูนย์กลางของผู้เรียน โดยยึดการบรรยาย ขาดกิจกรรมการสอนที่หลากหลายและน่าสนใจ โดยได้สอนบรรยายเกี่ยวกับเนื้อหาทางทฤษฎีไม่เพียงพอผู้เรียน เนื่องด้วยการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาคี ส่วนใหญ่นักเรียนจะไปฝึกปฏิบัติงานอยู่ในสถานประกอบการมากกว่าในสถานศึกษา

1.3.4 ปัญหาด้านสื่อการเรียนการสอน ขาดสื่อที่ทันสมัยและนำไปเรียนรู้ได้ตลอดเวลาที่เพียงพอและเหมาะสม ยังขาดสื่อที่สอดคล้องและเหมาะสมกับวิธีการสอนและทันสมัยกับสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อให้ให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ตลอดเวลา ขาดสื่อในรูปแบบมัลติมีเดียที่มีทั้งข้อมูล ภาพ เสียง เพื่อดึงดูดความสนใจในการเรียน

1.4 ความพยายามในการแก้ปัญหา

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ทางวิทยาลัยการอาชีพหลวงประจักษ์ศิลปาคม ได้จัดการอบรมเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและแก้ไขปัญหาการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดซื้อวัสดุ สื่อการเรียนการสอนให้เพียงพอเพื่อให้ครูดำเนินการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการจัดอบรมการจัดทำสื่อการสอน ON LINE และอบรมเชิงปฏิบัติการออกแบบจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะอาชีพเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ ยังมีงานวิจัยเพื่อการพยายามแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้อง มีดังนี้ งานวิจัยเกี่ยวกับ เรื่อง การจัดประชุมสัมมนา มีจำนวน 1 เรื่อง คือ ธัญชนก พานิชวงศ์ (2547) วิจัยเรื่อง การสร้างชุดสื่อประสม เรื่องการจัดการประชุม วิชา เทคนิคการเป็นเลขานุการ สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 เนื้อหาที่ใช้ทดลอง เรื่องการจัดการประชุม พบว่า มีประสิทธิภาพ

เท่ากับ 82.91/81.66 และเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 พบว่า ชุดสื่อประสมที่พัฒนาขึ้นสามารถได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

1.5 แนวทางการแก้ปัญหา

จากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น และจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน ผู้วิจัยมีแนวคิดที่จะพัฒนาชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ ที่จะทำให้เกิดวิธีการเรียนการสอนที่พึงประสงค์ สื่อการสอนที่พึงประสงค์ โดยข้อดีของชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์มีดังนี้ (1) ชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์นั้นช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ได้ด้วยตนเองได้ทุกที่และตลอดเวลา (2) ชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อที่ให้นักเรียนมีความพร้อม มั่นใจ มุ่งให้นักเรียนทำได้ และนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้จริง เมื่อออกไปปฏิบัติงานในสถานประกอบการ สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองตลอดเวลา ผู้วิจัยเชื่อว่าชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ที่พัฒนาขึ้น ต้องผ่านกระบวนการทดสอบประสิทธิภาพ โดยศึกษาความก้าวหน้าของนักเรียน และศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยผลิตในรูปแบบซีดีรอม จะช่วยแก้ปัญหการเรียนการสอนในรายวิชา การจัดประชุมสัมมนาได้ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ในมาตรา 24 ได้กล่าวถึงการจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมและสื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมๆ กัน จากสื่อการเรียนการสอน ดังนั้น ชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ จึงเป็นสื่อแบบออฟไลน์ในรูปแบบซีดีที่เหมาะกับนักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ทั้งในสถานศึกษา และช่วงที่ต้องออกไปฝึกปฏิบัติงานในสถานประกอบการ เพื่อเพิ่มพูนและทบทวนความรู้ ซึ่งชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ จะช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วม ในการเรียนการสอนมากขึ้น นักเรียนสามารถเลือกกระบวนการเรียนรู้ได้หลายรูปแบบ และช่วยสนองต่อความต้องการของนักเรียนแต่ละคนได้ (ชัยงค์ พรหมวงศ์ 2546: 11-16) โดยชุดการเรียนอิเล็กทรอนิกส์จะประกอบไปด้วย ซีดีรอม สื่อสิ่งพิมพ์ในรูปแบบคู่มือการเรียน แบบฝึกปฏิบัติ

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อพัฒนาชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องการจัดประชุมสัมมนา สำหรับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80

2.2 เพื่อศึกษาความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การจัดประชุมสัมมนา

2.3 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียน ที่มีต่อชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การจัดประชุมสัมมนา

3. สมมติฐานการวิจัย

3.1 ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การจัดประชุมสัมมนา สำหรับนักเรียน ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80

3.2 นักเรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การจัดประชุมสัมมนา มีความก้าวหน้าในการเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 นักเรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การจัดประชุมสัมมนา มีความคิดเห็นต่อชุดการเรียนรู้ในระดับเห็นด้วยมาก

4. ขอบเขตของการวิจัย

4.1 รูปแบบการวิจัย การวิจัยและพัฒนา

4.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

4.2.1 ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ จำนวน 1,347 คน

4.2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 สาขางานการโรงแรม วิทยาลัยการอาชีพหลวงประธานราษฎร์นิกร จำนวน 27 คน ที่เรียนในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2553 ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม

4.3 ขอบข่ายเนื้อหาสาระที่ใช้ในการวิจัย เป็นเนื้อหา วิชาจัดประชุมสัมมนา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 ครอบคลุม 3 หน่วย คือ หน่วยที่ 4 การวางแผนจัดประชุมสัมมนา หน่วยที่ 5 การเตรียมการจัดประชุมสัมมนา และหน่วยที่ 6 การดำเนินการและประเมินผลจัดประชุมสัมมนา

4.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย (1) ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การจัดประชุมสัมมนา สำหรับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 2 (2) แบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียนแบบคู่ขนาน และ (3) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์

4.5 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง ชุดสื่อประสมที่ใช้คอมพิวเตอร์เป็นสื่อหลักโดยมีลักษณะเป็นสื่อซีดีรอมแบบออฟไลน์ ประกอบด้วย แบบทดสอบก่อนเรียน แผนการเรียนรู้ เนื้อหาหรือบทเรียน กิจกรรมประกอบการเรียน และแนวตอบ มีหน่วยเนื้อหา 3 หน่วย คือ หน่วยที่ 4 การวางแผนจัดประชุมสัมมนา หน่วยที่ 5 การเตรียมการจัดประชุมสัมมนา และ หน่วยที่ 6 การดำเนินการและประเมินผลจัดประชุมสัมมนา

5.2 การจัดประชุมสัมมนา หมายถึง วิชาที่อยู่ในหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขางานการโรงแรม ครอบคลุม พื้นฐานของการจัดประชุมสัมมนา การวางแผนการจัดประชุม ประเภทของการประชุม อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดประชุม รูปแบบการจัดสถานที่ การเตรียมการประชุมสัมมนาทั้งทางด้านสถานที่อุปกรณ์ งบประมาณ และการประสานงานกับหน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้อง

5.3 เกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 หมายถึง ระดับประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชา จัดประชุมสัมมนา ที่ช่วยให้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ที่ได้จากกระบวนการและผลลัพธ์ คิดเป็นร้อยละของคะแนนที่นักเรียนได้รับ 80/80 80 ตัวแรก คือ คะแนนร้อยละประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) จากการทำกิจกรรมระหว่างเรียนคิดเป็นร้อยละ 80 และ 80 ตัวหลัง คือ คะแนนจากประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) คิดเป็นร้อยละของคะแนนที่นักเรียนได้รับจากการทดสอบหลังเรียน เกณฑ์การยอมรับประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด $\pm 2.5\%$ และต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด $\pm 2.5\%$

5.4 ความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียน หมายถึง การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบก่อนเรียนกับค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบหลังเรียนหลังจากการเรียนรู้ด้วยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์

5.5 ความคิดเห็นของนักเรียน หมายถึง การแสดงความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ด้วยการตอบแบบสอบถาม แบ่งความคิดเห็นเป็น 5 ระดับ คือ ระดับความคิดเห็นมากที่สุด ระดับความคิดเห็นมาก ระดับความคิดเห็นปานกลาง ระดับความคิดเห็นน้อย และ ระดับความคิดเห็นน้อยมาก โดยครอบคลุม องค์ประกอบของชุดการเรียนรู้ และประโยชน์ที่ได้จากการเรียนรู้ด้วยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ได้ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชาจัดประชุมสัมมนา สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

6.2 ได้ต้นแบบในการผลิตชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ วิชาจัดประชุมสัมมนา สอนนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในหน่วยอื่นๆ

